

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

1965 15 ANI DE LA CONGRESUL AL IX-LEA AL P.C.R.

NICOLAE CEAUȘESCU

ctitor și înnoitor de țară, nume-simbol care ne reprezintă în istoria prezentă și viitoare a României

La scara timpului, cincisprezece ani nu reprezintă decât o infimă unitate. Scara vieții, și mai ales la scara victoriei și istoriei unui popor, în condițiile lumii de azi, cincisprezece ani pot fi în mod vital o durată, o experiență enormă de care depinde însăși fizionomia moral-politică și socială a viitorului. Starea de conștiință a acestuia, noziția sa, gradul său de implicare și sănătatea, durabilitatea sa ocupă zisă — ca expresii și reflecții — în așezarea și înțelegerea noastră de azi. Într-o anumită măsură, puncte înalte de sprânci și argumente de referință pentru o definiție care să stea la baza oricărui demers asupra timpului și mai cu seamă la baza înțelegerii și asumării acestui timp, din perspectivă însăși a existenței. Este cazul României, acesta, concret și plurivalent în semnificația sa.

Definind cel cincisprezece ani cîți au trecut de la cel de-al IX-lea Congres al Partidului — un eveniment într-adevăr istoric, moment inaugural, decisiv pentru toate domeniile de activitate — ca anii cei mai rodnici, cei mai cuprinzători și, în același timp, cei mai exacti, o oglindă a însuși modului nostru de-a fi, ne-am definit de fapt un înecundabil mod și o înecundabilă proiectie în timp a destinului, descătușarea ca niciodată până acum a unor uriașe energii. Explicativă o căutam și o aflăm, de-aia, în acest primitor de deschideri de orizont care a fost cel de-al IX-lea forum al comunistilor, primul în linia marilor evenimente care ne-au marcat existența și de la care, în tot ce a urmat, s-a simțit un puls și un spirit dinamic, revigorator. Partidul alegea în fruntea sa atunci un om tânăr, bine creat și pentru istorie, hotărât să acționeze și conștient că multe, multe din el erau voci care se schimbă, se vor schimba. Atunci schimbă, se vor schimba, atunci schimbă și-a redând în întregime destinul și de atunci țara și-a redimensionat în structurile ei cele mai intime mobilurile și criteriile proprii sale dezvoltării. Într-un ritm și o creștere fără precedent, dintr-o normă a prozării sale cerințe și posibilități. Saltul realizat este urias și este categoric evident sub toate aspectele și în toate detaliile vieții materiale și spirituale. Din punct de vedere economic, azi, la capătul a cincisprezece ani, deținem realitatea mîntă de cîteva ori față de imaginea inițială și simțim, în multe privințe, comparabili doar cu noi înșine.

Ceea ce este practic la îndemîna oricui, ca argument și, ca motto de cunoaștere: industria. În imensele năvăliri ansamblu de tehnici și procese sau metode de vîrf, tehnologice, ori agricultură în specific transformării și așezării sale pe principiele unei variante a muncii industriale — reorganizată, în planul reflecției, însăși doctrina înaintării și rezistenței în timp. Ideologia dezvoltării noastre multilaterale. Pentru că — și aceasta este largă o evidentă — înălțatul fiecărui lucru, al fiecărei realități, înălțatul tuturor izvoarelor care ne dăruiește pot fi scoțite istorice, stă și acționează energia unei mari, neastovite, capacități de creație. Patosul viu, neîntrerupt al acesteia, faptul de a-și fi dobîndit consecrarea în condiții de libertate și nouă demnitate. Puterea care vine din neîngrădirea de spirit și din libertate, nestinjența sa manifestare, din asumarea manifestă și responsabilă a istoriei și trăirea ei fără puncte de suspensie sau de demarcație. Democrația, altfel spus, sau realitatea de fapt a acestor ani cînd, odată cu marile construcții materiale ale vieții s-a realizat și aceea a unor noi relații, a unor noi norme și trunchii de comportament, democrația care, în temeiul demnității și libertății omului, a cîștigat noi spații de referință și a angajat preocupări fără precedent.

Sîntem siguri — convingerea noastră a tuturor se întemeiază pe realități vii și concrete, are sprîncinile îndestructibile ale faptelor și al sentimentelor înseși cu care ne trîntim — acesti cincisprezece ani sînt așa cum sînt și formează laolaltă zestrea noastră cea mai însuflețitoare fiindcă în inima și pe frontispiciul lor a luminat de la bun început un om și i-a fost dat tocmal lui de atunci să conducă și să asigure — cum deia era pregătit pentru istorie — mersul ascendent în istorie al unui întreg popor. Într-o fericită sintagmă numele lui este de nedepășit de acela al țării și este de nedepășit de acela al tuturor înfăptuirilor care ne prezentăm azi. Nicolae Ceaușescu. Gîndirea social-bolșevică îi dătează enorm nu numai în ceea ce privește abordarea și dezvoltarea problematicii sale de ansamblu ci mai cu seamă finalitatea, aplicabilitatea sa faptul că, în realismul și materialitatea sa constructivă noi societăți a beneficiat în această etapă de o clară și omni prezentă concepție, că înainte de orice s-a sîndit și redînd de multe ori asupra fiecărui act de natură să schimbe sau să influențeze viața oamenilor, a țării în general. Dar fermitatea înaintării ne drămuiește promisiuni de a veni. De aici și din tot ce a însoțit și a dat putere de expresie năzuințelor noastre, ale tuturor, omul devine un strălucit exemplu pentru întregul partid și pentru întreaga țară, cel pe care îl omagiem azi cu rezultatele muncii și gîndirii sale revoluționare, ca o dovadă neieritoare fiind însăși acesti cincisprezece ani.

Deschizător de drumuri, cu o vigoare și un simț al ideilor care-l așează printre marii gînditori ai lumii contemporane, practiclian neobosit și fin observator, cunoscător al vieții în amol dialectica sa, cetitor și înnoitor de țară, Nicolae Ceaușescu ne reprezintă și ne împune în mod decisiv viitorii.

Personalitate proeminentă a lumii contemporane, de numele său se leagă anoul hotărât al României la soluționarea problemelor cardinale ale nației și înțeleșerii între conașteri, ale salvărilor întregului umanității. Opera sa se întinde mult peste cei cincisprezece ani pe care-i aniversăm acum și aceasta constituie într-adevăr emblema sa de spirit și de cutelanță, iluminatul chip în care, sub semnul înalt al durabilității, trăim și construim.

Luceafărul

● IN CLOCOTUL VIU, FIERBENTE AL VIETII ● Reportaje de Mihai Stănescu ● Cleopatra Lorintiu ● Valeriu Bărgău ● Elena Nestor ● -Drum în cîmpul libertății- ● proză de Tiberiu Vidra ● Poeme imagice semnate de ● Vasile Zamfir ● Ioana Bînelescu ● Viorica Cozma ● Pavel Peres

1a paginile 4 și 5

GESTUL FIRESC

extraordinară vitalitate a președintelui Nicolae Ceaușescu, înțelesul conducerii al României pentru care, fără nici un fel de figuri de stil, masa de lucru, odala de lucru e realitate, concret, țară, îl face, în același timp să fie unul dintre cei mai calzi și apropiați cunoscuți ai cetățeanului din România ultimilor 15 ani. Rar locuitor al acestei țări care să nu fi fost în apropierea tovarășului Nicolae Ceaușescu, să nu-l fi auzit direct vorbind, sfatul, să nu aibă o amintire care să-l lege pe viață de omul căruia poporul, partidul, i-a încredințat supremele și atât de complexe răspunderi în destinele României. Președintele care străbate țara, care vine să zua-

Omul

Omul pe care se bizuie țara stă cu un centru de gravitație o sullelelor în inima grijii neoadormite. El ține curcubeul înfășurat pe piept și cîntă un cântec de pace mai vechi decît orice istorie scrisă. La floarea florii din mina lui se topește lunari și covouri atomice El nu are altă oimă decît cuvîntul cu o căruț putere bîcîșie spaima sub care se agită marea.

Gheorghe Pituț

Inițiator și spirit director al celei mai largi mișcări culturale: «Cîntarea României»

istoricește, ideea unei ample mișcări culturale, care să se finalizeze periodic prin concursuri la toate nivelele, implicînd la scara întregii țări a fost formulată de secretarul general al partidului și președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la primul Congres al educației politice și culturii socialiste din iunie 1976, pentru ca în toamna aceluiași an ea să se materializeze în lansarea primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României”. Antecedentele acestei inițiative grandioase trebuiesc căutate însă în marea dragoste și sete de cultură pe care le manifestă înăuntrul militanților politici încă de la intrarea sa în mișcarea revoluționară, după cum atestă tovarășii săi de luptă, toți cei ce l-au cunoscut în acea epocă. Cuvîntările rostite de conducătorul uestic la primele mitinguri din toamna anului 1944 sau din zilele bălășii pentru puține conțineau viziunare referiri la cultură și la rosturile ei în noua societate pe care oamenii muncii, în frunte cu comunistii, urmau s-o făurească.

După cum, de asemenea, mi se pare semnificativ faptul că în 1965, la scurt timp după venirea la cîrmă partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu are o primă și memorabilă întîlnire cu oamenii de cultură și artă, în luna mai. Martorii oculari, ca și cel ce au citit, relatarea acelei întîlniri neobșnuite pînă atunci în stilul de muncă al partidului nostru, și amintesc cu amănunțime înnoitoare, atocuprinzătoare, în care partidul înțelegea să se ocupe de destinele culturii românești contemporane, de creația literară și artistică. Impresiona în mod deosebit acea preocupare de a da vieții spirituale românești o nouă strălucire, de a face de-a dreptul renașterea, punînd în valoare atât marile ei tradiții neglijate grav pînă atunci cit și uriașul potențial de creație al oamenilor.

Platon Pardău

Continuare în pag. a 2-a

Tineretea revoluției

În urmă cu 15 ani, în fruntea Partidului Comunist Român — care atunci își recăpăta și numele inițial — era ales unul dintre cei mai tineri oameni politici ai Europei și nu numai ai Europei, o personalitate care avea să se impună fulgerător în peisajul lumii contemporane prin vocația unică a unei gîndiri independente și originale, a unei capacități rare, organizatorice, a unei clarviziuni teoretice de anvergură, a unei patimi răsculoitoare în devotamentul ei față de cauza libertății, a independenței și afirmării de sine stătătoare a națiunilor.

Așa a intrat în concertul statelor libere din a doua jumătate a secolului XX, România, prin afirmarea rășpicată, deloc ferită de primejdii și de mari riscuri a independenței ei naționale și a libertății ei de a-și croi viitorul conform cu ființa ei milenară, afirmare care s-a făcut ascultată și respectată prin glasul acestei personalități politice, venită la cîrmă unui popor și a unui partid care, repet, prin el își recăpăta numele de Román.

Așa a început, la Congresul al IX-lea, Istoria Ceaușescu a României, care și înmul și l-a cîștigat prin recunoașterea înnoită a unui cîntec pentru care pînă la Congre-

sul al IX-lea se plătea cu libertatea și cu viața.

Ca să cîntăm, azi, liberi, „Trei culori cunosc pe lume” a fost nevoie ca acest popor să ridice în fruntea lui un flu cuezător și credincios istoriei sale mult milenare, care s-a identificat în ființa lui cu ființa națiunii, gata oricînd de jertfă pentru împlinirea, sub flamura comunistă a idealului de binermitate ferice și de recunoașterea a identității ei în concertul națiunilor libere.

Iată de ce, aniversînd Congresul al IX-lea al P.C.R. noi toți ne simțim și mîndri și datori: mîndri că am fost și sîntem chemați să fărîmăm liberi drumul socialist propriu al revoluției noastre, datori că am fost și sîntem chemați să păstrăm revoluția socialistă, românească, mereu tînără și mereu independentă iar noi să apărăm libertatea gîndirii și faptei noastre prin propria noastră gîndire și faptă.

Nimeni în locul nostru nu va putea să justifice acest drum pe care ni l-am ales, sub conducerea unui comunist tînăr, mereu tînăr și înflăcărat, învățîndu-ne să iubim libertatea, să iubim patria liberă și s-o apărăm liberă prin propria noastră voință și destoinicie și verticalitate morală.

Dinț Sărau

● 15 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român ● Insemnul împlinirii, insemnul duratei: EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU ● Articole de ● Nicolae Velea ● A. I. Zăinescu ● Dan Rotaru ● Ion Iuga ● Literatura sub semnul valorii și angajării, în cea mai fertila epocă din istoria țării ● Semnează: ● Ioan Adam ● Valentin F. Mihăescu ● Dan C. Mihălescu (în paginile 2-3)

Inscripții pe filele istoriei

Am decupat din strălucirea soarelui Ceas de ceas, zi de zi, an de an Șiraguri de bunuri pentru indestularea noastră. Dar nici cînd zilele și anii Nu s-au strins în atîtea mărgele Ca în acest deceniu și jumătate, Ce au înscris, pe veci, pe filele istoriei naționale

Atîta gîndire aferescăntă de statură Ridicată vieții și belșugului. Puterea zilelor, cuprinsă în noi, avîntată de voință Au plămădit, întii, credință. Apoi drumul brațelor spre țînt. Puterea concentrată în torente de torță

Ca s-au cumulat în noi înșine, Declanșînd aburul liber, Atîd de necesar, spre etamineate, Spre rodul cîștigat cu greu, prin frudă

Și nopți de veghe Au întupat sîmînța de piine abutîndă Și vetre-staturi, chip de chibzîntură, Ridicînd privirea demnă spre soare Pînă de credință. Clocotul singelui încins de vetre de lumină Este acum, aici, mai ritmic și țără umiliant,

Mai alert, mai trainic, acaperat de cîntă Falnic ce se-nalță spre piscuri comuniste, Belșugul este acum, aici atîta de aproape

Încît ochilor le-a fost dat cu greu să-l imortalizeze Privind la ritmul noi, sub pleoape și Fiecare clipă, fiecare oră, fiecare an Din cei cincisprezece, Adunînd puteri în brațe — Izvor de biruințe —

În șicaguri noi, vreamurilor amulse. Semnul începutului de-acum A fost dat de El La forumul, înalt al obștei comuniste,

De Omul brav al amaniilor, Iar noi, lădali ascultători ai istoriei Cu preschirma florilor din zori Înălțăm în pietruri, își deschise, Aerul vramurilor noi Ce va peteculi cu litera de aur În istoria milenară, Chipul nou al Țării — Minunat lezaur, Pentru cei ce vor să țîie Că în lume nu e Decît o singură Românie!

Horvath Dezideriu

Recuperarea trecutului

recutul unui neam sînt adăcînile lui, țără de are nu poate viețui. Nu este vorba, în nici un fel, de o întoarcere spre ceea ce a fost căci privirea cuezătoare se cere îndreptată spre viitor. Melancolia ce ne poate cuprinde uneori nu este decît o stare de spirit, temporară. În nici un caz o soluție practică. Trebuie, cred, să considerăm trecutul nostru ca un fel de urias, pe al cărui umeri urîndu-ne, să străbătem spațiile noi ce așteaptă să fie curcicite. Nu pornim, adică, de la nivelul zero în opera pe care o înfăptuim, ci de la o altitudine — la care ne-a situat și ne situează istoria noastră milenară, atît de glorioasă, atît de dramatică. Is-

torie pe care, cum știm atît de bine, o diminuăm vreme de două decenii, adică pînă-n 1965. Dar istoria e o realitate prea puternică pentru a-și înfrîntă de cîineva, și am spune că ea înfrîngă, pînă la urmă, orice fel de împotriviri. Forța ei, hrîndindu-se cu veacuri și milenii, este incomparabilă, în raport cu cea a unei generații. Este, în fond, raportul dintre înfînit și element. Adăugăm faptul, capital, că istoria își găsește singură, printr-o mișcare tainică, răzbuțătoare și salvatorie, pe cei care reasează lucrurile pe făgăsurile lor firesc. Este, în fond, ceea ce s-a petrecut după cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. de la care a trecut un deceniu și jumătate. Moment potrivit pentru un bilanț. Evident nu unul sărbătoreț, colorat artificial, ci un bilanț bărbătesc, onest și sănătos în care, relevînd succesele, să fim preocupați, în egală măsură, de ceea ce rămîne încă

Pompiliu Marcea

Continuare în pag. a 2-a

În pagina a 8-a: ● CEVINT DESPRE ROMÂNIA ● Poeme de ● Salvatore Quasimodo ● Guy de Boscchere ● Miguel Angel Asturias ● Pak Tchon — Ier ● Pablo Neruda ● Aristeu Vassiliadou ● Stanislav Păgăzewski ● Bugslaw Leskiewicz ● Iannis Rilios

Nicolae Stoian

Continuare în pag. a 3-a

VASILE ZAMFIR

Cinstind frumoșii neamului eroi

Lumina țării, vatra ei fierbinte, dogoarea zilelor trecute în labirintul văii mute...

Priviți lumina, fruntea ei dintr-un trecut și din prezent, E soarele iluminând orbent pământul, nașterea iubirii de-o cavintă în simțămîntul firii...

Lumina țării, inimă de oameni în care se aude fremătînd lîul de țără, singele din gînd, metalul țîșind în moli cupatoare...

Cinstiți lumina, pentru noi o răsunet din trupurile noastre un rug în zările albastre, să fie viața mătăș de lumina, cîntarea de vîpala zilei plină...

IOANA DINULESCU

Sărbătoare

În dimineața de Iulie descoperi întregiul continent al poemului. Fructe se rotunjesc în lumină...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară. Ajutorul lui adevărat...

Lulie: clipă și istorie! Clăpote de lezări anunță amieză; în lumina curată, abstrusă, bate aștia sărbătorii...

VIOREL COZMA

Noi de la el am învățat

Să ne clădim spre nemurire țara, Să-i dăruim ce-n noi e mai curat, Și munca demnă, sfîntă drept cinstire...

Să spunem adevărul chiar de doara, Să nu ne fie teamă de ceva, Și ce nu-i drept să îndrăpîm cu laii...

Să dăm cuvînt de pace pretutîndeni, Să fie cenul lumii nepătat, Ce-n fetică să ne crească pruncii...

În ideal, în inimă și în faptă Români, maghiari, germani să se unim, Un braț în mulțime și o vîntă...

Mereu contemporani cu vremea, Mai luminoși să-l facem ne-acestat Ce omul propriu lui stăpîn să-i fie...

PAVEL PEREȘ

Imensitate

Urcînd lumina-n temelia lumii Spre-o fi în centrul ei un punct zălat, Ai pus în lauri chior reflexul lumii...

Sub semnul tău vestigii se sculptează Și lanurile se-mplinesc curtea, Prin vreme-ndrăpîntă gîndirea beață...

Pulsează vitelul în mișcare, Așchirările toate cu dulcea înțeles, Iluminarea-aceasta e mai încăpătoare...

Gîndind destina-n limpeziră și încă Partidu-i biruința și dragoste adîncă.

Destin în cîmpii libertății

Fragmente

Noaptea veni repede și odată cu ea fulgi mari începură să cadă din cer, fire moi de pînărie care se leneau...

Merg să văd cum stă treaba: să-i spun că mă întorc după pălărie. Ti... dar ce necuz al dracului că nu l-ai oprit!

p-a dreaptă: Dacă era vorba de mine nu mi-ar fi sărit singele-n obraz, Dar și copilul... Dacă și dumneaei ești din cei care-l chină...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

Desi era aproape de miezul noptii de post se afla la datorie. Nici ocolul de la șit au si le desfășoară.

Am un neșor cu o oală. Îi răspunde acesta în timp ce bețibă și cu un n-ar răstăscul parului...

Nu te-a căutat... cu altă treabă a venit... stii cum e be-tic. Du-te în casă. Mult nu mai este...

În odaia cu vatră se făceau presărituri. Nu ațipise nici Nicolae. În camera de alături dormeau cei mici. Ioana se vînturase pe usă de mai multe ori...

teatru t

Un inceput

Nu ne putem plînge. Județele au inițiativă, ca să folosesc acest cuvînt foarte adesea util, chit că nu ne întorc...

film f

Reper

Sar știi că în film care vine cu Nicolae Pruncea și Făstășoșii de la Juncușeni...

televiziune TV

Folclor și interpreți

Unul dintre cei mai de seamă folcloriști români sunăa referitor la muzica populară...

asta va da o strălucire în plus muzicii noastre populare. Exceptivul de Gheorghe Zamfir...

Viorel Știrbu

Nicolae Mateescu

Cornel Nistorescu

Tiberiu Vidra

cronica literară

DANIELA CRĂSNARU: «Crîngul hipnotic»

lăsa pe cont propriu — în sensul autentic, convingătoare asumări existențiale, din unghi înconfinabil autobiografic — un nume mod poetic având o intensă și chiar ostentativă circulație la un moment dat, iată, de fapt, examenul obligatoriu cărții / se supune, aproape fără excepție și fără sau mai puțin tină noastră poezie „feminină” Este vorba, anume, de obsedantul refuz al spiritului minor, favorizat de sentimentalitatea conventional bovarică și lacrimigene poezică, bovarică decenul în gir de lirică feminină românească, stare de lucruri al cărei antidot este găsit abia în deceniile al IV-lea și al V-lea ale veacului nostru, odată cu apariția primelor cărți semnate de Magda Isanos, Maria Panu și Nina Cassian. Experiența limitată a acestor scriitoare este marcată, în primul rând, de ideea magistral autentică în planul creației conform căreia feminilitatea, „sentimentul feminin”, conștient și supratemă perfect, compatibil cu aspirațiile cognitive ale mării poezii moderne.

Bizându-se pe o asemenea fermă certitudine, excepționala bogăție și cotă valorică a peisajului poeziei feminine de azi aparținând noilor generații se datorează, în particular, orientării mod în care se desfășoară dialogul cu inese marile linii de forță prozic lirismului românesc actual în general. O îndurerată încercare impudică a spune lucrurile pe nume — ceea ce, într-un fel, amendează chiar „dictonul” inserat în chip de motto la începutul noii sale cărți atenționând în fondul antitezei: „Oh, voi patetice sentimentele eretice / Si voi, platonice atitudini ironice / În caracterizarea în chip elocvent și poezia Daniei Crăsnaru. *Crîngul hipnotic* (Editura „Eminescu”, 1978) depune noi și revelatoare mărfuri în acest sens. Ne aflăm, efectiv, în prezența unui lirism „extrem feminin” și ceea ce impresionează la lectură, nu de puține ori, este adinec amănunțita obținută a ceea ce am numi biografia simțurilor, cu alte cuvinte, glasul singelui, de a revendica dreptul supremului etalon sub raportul validării ori invalidării trăirii autentice, individual asumată, a dramei conștientă. Dincolo de gestica spectacular frondează a poemului, ceea ce amintește de incertitudinile de acum patru decenii ale „generației pierdute” („Totul e, cum v-am spus, ca la carte. / Sini oantimiez incorigibil precum somnambulii / pe muceha casei plătind”, „Crîngi acot fără rîșine limba la mine, // Orele ară-n văzduh tunele și ziduri”, „Sîngele rupe obloane ascuse / Intr-un necunoscut, fără urme, adine” s.a. — *Extrem feminin*). La un examen mai atent, se simțim totuși faptul că înfruntarea dintre, să zicem astfel, impulsul dionisiac și cel apolinic apelează la tiparul prototipului argezean. Asistăm, astfel, la ocolirea „scării” din urmă de pe înălțimea cursurilor metafizice prin lăzirea feminizată a stărilor de suferință perpetuă. Autarhia profanului se impune cu scriștii și nelișnăvitate voluptu-

mai avut puterea să strig. / Ia-mă în brațe până nu mi se destramă cu totul / oasele frunții, inima, teasta. // Hina, zise îngertul, dar nu chiar acum, / adică nu în viața aceasta” (Febra). Numai o asemenea stare de senzuală febrilitate este în măsură a problematiza poemul, conferind structurii lui ideicele simțului viziunii neîndolnice. Altminteri, orice încercare de a lucra cu materia de imprumut — spune numădect; în asemenea împrejurări invazia locului comun face ravagii: „În timp ce tu mă mîngîi pe frunte și-mi spui «buna seara» / Compasul care de 2000 de ani se ocultează cu bătaia cuielor în locurile strict indicate / de clasicul meu conștient / caută zilnic un material ceva mai lefîn ca fierul, / mai puțin mai eficient (desigur fără-a coor / banda de fabricație macar un minut). // Două pipete se sîrătu frenetic în sala aseptică / retorice, calculatoare, clic-clac-uri / indică locul minții: acolo, în undă turbure din corubă / ca-n nișipul imaginatelor mări preistorice / se montează din atomi și secunde / misterul creației. // Un uragun cu nime exotic, o rachetă de coastă / un tren cu speranțe / se-nmăștează în inimă, / în minte, în suflet / pe artera aceea divină. // În vremea asta / fac controlul de calitate al mărgăritarelor / știți cine, tot el, animalele-acelea domestice. / desigur, numai acolo, în limba latină” (Sinecism XXI). La fel în *Operă*, *Aedul*, *Orle*, *Mersul pe sîrmă*, *Intimplare triplă*, *Văzduhul excedent*, *Flexta*. Nu începe discutiile că virtuozităților de gândire dezinvolt retorizante din aceste comenzi le preferăm oricînd poezile în majoritatea covârșitoare prezente în carte) a căror vigoare senzuală se însușează cu tot atîta forță în limbajul metaforic. Revendicând la circulația exprimirilor de sorgine sanguină, în final, ne face mare plăcere să depunăm fragmente precum cele ce urmează: „Ca un animal orb / care se-nmățește spre țelurile armelor aducea urmele ale singelei mea, nu cu stăruire”. „Tu mîngîi? Singele tău se vîntea bucuria / pe o monedă de aer, pe a furniza, pe o părere, / ca să poți auzi în mijlocul crîngului; / pe cerul scorburei dulci, cum toarece ingerul miere”. „Astfel, ai să rămi în provincia turbure / a singelui tău umil și sfios / de unde zadarnic mă strigi: „nu văd, dar presimt, dar știu că aproape de cer / o enormă pată de singe — a cuprins / parapete, creneluri și metereze”. „Uite, adorm forțătoarele-n cer și se prefacă în plumb lina din caser. / Cineva dă cu zarul pentru singele meu / și zarul înghețat în aer”. „Acolo, în mijlocul crîngului / din care nu mai știu, sau nu mai vreau / să te-toroc — două animale: / trupul și spiritul tău / înghițind figile încă vii, convulsive / ale aureolei”. „Curos e că, pechindu-le fără să vrem, superbe fragmente și stive de mai înalte reflectă cum nu se poate mai deosebită și structura lirică a acestui deosebit de subiectivitate cărți de poezie.

Primele însemnări de călătorie ale lui Al. Căpraru au apărut în 1876, numindu-se în timp ce *Prima mîntuire*. Străgător în această carte are mai ales modul în care autorul reușea să evite jurnalismul tradițional al genului, să fie, cu alte cuvinte, mai mult expresiv decît informativ. Din linii tînuțe, dar sigur frate, se ivea silueta unui personal de roman, în care reflexivitatea se îmbina cu o înțelegătoare de plan liric.

Prima mîntuire este un nou jurnal de viață. Tărlă vizitate sînt Finlanda și Suedia, un capitol special fiind acordat cetăților și totuși atât de amănunțit și detaliat, încît poți să te simți în călătorii sau în fantezii. Pondere majoritară o dețin însemnările despre Suedia, unde călătorul a stat mai mult.

Este interesant de urmărit cum, pe măsură ce lectura înaintează, factura textului se schimbă. Se concretizează astfel, dintr-o serie de detalii de care jurnalele de călătorie nu pot să facă abstracție, fără a rîci și a excludese întru-un fragmentarism nepălat. Astfel, apar la început primele ecouri ale oricărei călătorii: sentimentul de înstrăinare, impresia de nouitate vertiginosă, care denăsește în

Nicolae Ciobanu

viata cărților

viata cosmoului un exercițiu firesc al cunoașterii de sine. Astfel: „Ploaia sălbatecă / curge prin labirintul nervilor mei, cîntîndu-te, mi se pare un fragment de poezie mai aproape de „sinceritate” estetică decît mespaoa unui metaforism desuet: „Căldărulul călătorii”, „cîmpul feniarelor”, „herghelia cerului”. Poezia din *Vifor albastru* este emoționantă tocmai în ipostazele ei de cîntec al simplității. Relieful propriu acestor poeme este simplită, orizontalitate, monotonie și lacunismul rostirii. Extotismul eroic sau altitudinile schimbate bruse și sint potrivite. Poezia Ludmillei Ghițescu respiră în simplitate, atunci cînd își asumă condiția de floare sălbatecă, de cîmp tar nu de seră: „Rochia / cu flori / amintirilor / dansează / pe cîmp”. Lucru evident pentru oricine

compară versurile din *Rochia albă*. Poemele simpoate, acumînd impresii cit mai directe sînt cele mai realizate din volum (Cea I, Cea II, *Flutur nebun*). Poeziile sau părțile de poezie bună sînt instantanee. Versurile memorabile sînt rîndul lor instantanee, (instantaneu), observații proaspete ale unui ochi care vrea să vadă fără protezele poeziei de seerie: „În ceașca de cafea / încă zinele cu piciorare de frînghii” (In ceașca de cafea); „Vintul a trecut cu piciorare de păpădie” (Piciorare de păpădie). Există și un imaginat straniu în acest volum (*Bileul lebedelor*). Tentativa feeriei și basmului (*Dans*), popasuri în ireal (*Debutanții iuții*) și mai cu seamă în *Altețutul unuia singur ochi*, *Corabia de sticlă*, *Aud Jucul verbal* din poemul *Umbră* e mai mult decît un exercițiu fonoc, profestinea de credință a autorului, care a intrat cu acest *Vifor albastru* în alt anotimp al creației sale. Ultima carte a Ludmillei Ghițescu ne înfățișează o constituție mai limpezită. Este în afi în același timp pe un drum estetic. E vorba, desigur, de drumul limpezit expresiei de arta de a picura în cuvînt putînd singuritate și umor, așa unde pe vremuri erau stăpîne vocalizate, dîtlambul, refrenul.

Doina Uricariu

Ludmila Ghițescu: „Vifor albastru”, Editura „Eminescu”, 1980.

proza

mod zdrobitor nuterea de așimilare și de interpretare a celui care privește, utilizarea fată de nou absoțut pe care orice călătorie într-un spațiu geografic și etnic îndemnat o aduce. Apoi însă, după ce primele etape ale specifice adaptării culturale a călătorului au fost parcuse, cel care scrie impresii de călătorie literare și nu jurnalistică începe să devină tot mai mult el însuși, să-și arate preferințele și gusturile, să-și prelungească în moduri din ce în ce mai subiective impresiile.

Cartea lui Al. Căpraru este un al doilea mod de a vedea lumea. Informațiile din diferite domenii ale activității umane (de la arhitectură, la organizarea statală, de la mecanismul de atribuire a premiului Nobel, la foleloru lapionilor) nu lipsesc, dar sînt, în general, selecționate în funcție de potențialul lor poetic. Călătorul se interesează de toate, dar își atrage în chip special atenția asupra celor care are o anumite expresivitate, dincolo de semnificatia sa comună.

În mod complementar, poetul se transformă adesea în moralist, meditănd asupra moravurilor, pronunțînd comparații de tip etic și umorale, comentînd unele familii de faete.

Nu trebuie uitat nici paginile de pur jurnal intim, în care autorul se transformă pe nesimțite în personal al unui roman scris la persoana întâi. Un personal care cade pe gânduri în bistroui, reflectînd romantic la imposibilitatea ubienității și la prăbușirea cea fără de întoarcere a timpului.

Voicu Bugariu

Al. Căpraru: „Prima mîntuire”, Editura „Dacia”, 1980.

CARTEA DE DEBUT

Ca și la Mihai Ursachi, proza lui Anghel Mora debută cu nuleve, urmînd unor volume lirice remarcabile, este poetică și simbolică, fără a decure de aici inapținutina estetică propriu-zisă. Autorul închipuie fantat și dezvoltă liric ideea, sub forma unor producții scurte, bizuite pe oculte inițiale, în genul „aquarelelor” din de cicla. Scursă ca o schiță, „nuleve” este, la Anghel Mora, modernă prin cultură, căci originea stă mai degrabă în J. L. Borges, în Mircea Eliade și mai puțin în romanticii germani ca și în simbolismul francez decadent. De altfel, rezumabile într-o propoziție-două, creațiile lui Anghel Mora izbesc prin apținutina de a lua repede fantăzicului un hărbat singuratic, confundat de un copil cu un inger, renunță să se mai sinucidă prin aruncarea în prăpastie („Alfonso nu mai vrea să zboare”). Un acrobat celebru, bătrîn, face o demonstrație de echilibristică pe sîrmă, dovedindu-se în final că înșelător, dovedindu-se în final că înșelător, își împuscă, din groază, cinele; aici, e studiat un caz de reacție instinctivă și violentă („Vinătoarea cu pușca”). Maria găsește zilnic osul plin cu flori rare („Să-ți afii locul între precupețe”). Un pensionar, posesorul unui splendid baston, e cuprins de o bizară maladie: îi crește iarba pe obraz și pe cap în loc de păr, prefăcîndu-se, în final, în vegetală luxuriantă („Bastonul domnului arhivar”). Hortensia Pomerant, un soi de domnișoară Cucu, visează teribile acuplări cu un Hercule din tablou,

Realul miraculos

evenimentele de ordin ontric confirmate de realitate brută („Vizita demnișoarei Pomerant”). Un Sachelariu, ceasornicar matematic, produce oricîte de lemn, după rețea într-un incendiu („Sachelariu și cronometrele de lemn”). „Pace” e un soi de dmbul ocult, venit din perle în chip de frescă, vorbitor și mișcător. Înlocuind, în fine, prin schimb, osul real. „Havas” studiază un caz de nebunie aparentă, cu un hărbat care viețuiește pe pămînt și în cosmos, pe Sirius (31). „E este Garabet” e acote efect fantat din confuzia visului cu realitatea. Moartea, în „O după-amiază de vară”, se vedește a fi o jună simpatică, sfîrșind la un menagerian gînduri conștănțente. „Planeta de om bătrîn” conține „ideea predestinației”. „Gryllus” e o povestire cu subiect fabulos, închipuind miste oculte duhuri silvestre. Două schițe („Despre iluzie și deșteptăcune” și „Oracul circular” acestea de sugestie direct borgesiană) sînt parabile filosofice, de genul miracolelor arabești cu imposibilități fizice geografice. Sub raport analitic, temele sînt puține și

deosebit de spirituale admite două aspecte expozabile reciproc, el însuși, și conștient și mișcător, și deosebit de grozave keroglife

în sfîrșit, de aici decurge și o sfîrșit, deontic și a celui, și deosebit de dubbul echilibrat. Ocul viețuiește simultan în două țări ferlurite, comunicînd cu celălalt prin intermediul „păcii” și al „ocului”. Nu e fără interes nota ontrică de adăugare a vîntului de autor filozofic, fără percepția tenebroasă de la alții. Revelațiile se produc mereu în mediul ontric, înșiși în conștient, prin care se și cum un eu animat și material viețuiește în metafizic în vreme ce corpul se odihnește. Revenit la realitate, spiritul observă un sir de „semne” și „simptome”, închipuibile rătăciți. Se unde decurge ideea că închipuibile somonente sînt adăugate. Prin fantăzic filosofic, ca și prin inventivitatea cultă, Anghel Mora emulează în hotărîrî Mircea Eliade și ezit a-i pune în discuție propozițiile lui Nietzsche pe deplin remarcabile. Observații se pot face asupra schiței e o pasișă, alta ontrică o explicație rațională fără rost, prozatoric n-are înțeles, nu e rațional. Este un epic, propunîndu-și să urmărească, dintre lumile posibile, una singură și pe aceea în momentul de criză. Posibilele incidente în text apar medii diferite, de la cel sordid al „bisitarului” Fane Frangopol, la afacerile profesionale („Dragomir-ovovore sau „victima” Dionisie Mazilu) — cu universal „femeilor singure”, elevat în plan social, incidente vitale naratiunii, sînt tratate sumar, atît cît este necesar pentru o strictă economie a intri-

Artur Silvestri

„Anghel Mora — „Oglinzile sau două țări”, Editura Albatros, 1980.

ERATA

În articolul Dialog cu confuentele apărut în nr. 27 a.e. al revistei samsure se va în loc de mai multe literatură universale — în loc de D. Lăzărescu, G. Lăzărescu (p. 1 col. II, r. 23 de jos).

PREZENTE SCRITORICEȘTI

● În întimplinarea aniversării a 15 ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, în întreaga țară se desfășoară șezători literare, simpoioane, mese rotunde, colocvii, expuneri la care participă poeți, prozatori, dramaturgi, critici, și istorici literari.

● Nichita Stănescu, Franz Storch, Constantin Crisan, Mircea Măciu, Solomon Marcus, George Petra, Natalia Petruș, s-au întâlnit cu cititorii la librăria „Lumina”; Zoe Dumitrescu Busuleaga la cenele literare „George Murru”; Ion Gheorghe, Nicolae Dan Frunțelată, Viorel, Cozma, Radu Felix, Pavel Peres la școala generală din comuna Budești, jud. Ilfov; Teodor Maricaru,

Tărnea, Eugen Velican, Ion Vrînceanu, Stela Mirel, Ion Gh. Pană, Ion Potopiu, George Șbărcea.

● La Timișoara, Anghel Dumbrăveanu, Ion Marin Alimăjan, Al. Jelebeanu, Lucian Emăndi, Ion Arghel, N.D. Pirvu, Titus Suciu, G.I. Tăbănescu, Gyorgy Mandics, Dorian Grozdan, Nicolae Tîrlici, Marius Munteanu, Teodor Bulza, Vasile Dan, Cornel Marandiu, Dorel Sibi, S. Sinteianu, Serban Focșă, Aurel Turcuș, Marian Odangiu, Nikolaus Berwanger, Hans Kehrer, Franz Schleich, Horst Samson, Laurențiu Cernet, P.N. Dolăgă, I.D. Teodorescu, Damian Ureche, Vasile Versavia, Mircea Serbănescu, Corina Victoria Sein, Sofia Arcan s-au întâlnit cu cititorii la Biblioteca medicală, la librăria „Ion Slavici”. Întreprinderea „Tricoul roșu”, la clubul din orașul Oțelul Roșu, la întreprinderea Electro-Timis, la liceul industrial nr. 1, la Institutul de medicină și Clubul TCM, la căminele culturale din Bencee și Gătaia, la Ocolul silvic Rozovici, la clubul întreprinderii „Ciocanul” din Nădlag.

VIZITE LA UNIUNEA SCRITORILOR

● O delegație de scriitori epici, formată din Elin Peonișcu, poeta, secretară a Asociației scriitorilor din Limassol și Panicos Peonișcu, critic, răspunzător de problemele culturale al C.C. al partidului AKEL, Cipru, aflați în vizită în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R., au făcut o vizită la sediul Uniunii Scriitorilor, unde au fost primiți de Laurențiu Fulga, vicepreședinte al Uniunii. Au fost discutate probleme legate de cunoașterea literaturilor române și cliprite de limba greacă, de posibilitatea largirii colaborării dintre organizațiile scriitoricești respective. Au fost prezente Dumitru Nicolae, din Ministerul de Externe al Republicii Socialiste România, care însoțea delegația, și poetul-traducător Alexandru Ivănescu.

● S-a aflat în vizită în țara noastră, la invitația Uniunii Scriitorilor, poetul Gari Gabor, secretar general al Uniunii Scriitorilor din R.P. Ungară.

Costin Tuchilă

Constantin Bărbuceanu: „Femei singure”, ediție revăzută și adăugită, Editura „Eminescu”, 1975.

CUVINT DESPRE ROMANIA

SALVATORE QUASIMODO

Italia

Noapte la Braşov

Intelepciunea moartea nălcirea
resping speranţa. Prin Braşov cărarea
mă duce să-mi găsească în timp iubirea
sub arbori care nu-s al mei. Dogaarea
pătrunde-n frunza plopiilor. Cuvinte
recunoscute-ngerin şi sap cu ele
făcându-le aduceri aminte.
Peşte palari de inşi şi lălele
răzbat acum cîntări italiene
şi-un jazz tăcerea nopţii a străbungete.
Dar diminea de-ale grădini trează
în murmur de fîntînă, prin poartă
se pierde vocaţa ta : o zi orange
să pună lumea-n competiţie de creaţie.

GUY DE BOSSCHERE

Franţa

Imn Deltei

Aleluia : zăvoadul bînd
care-adîncească-n poezia vînturilor
cerului neşut de tunos, albăstrimii profunde
bărcii prapnă de lărmă,
lucului bine-nchegat,
închinărilor stufului,
peşterilor în zăle de-argint
despind furtunoasă mîre
peşterilor cu zbor avîntat
peste dunga de-aur a soarelui,
solciei verzi impletind
liniştei mar cetăbrie
stăpînită cu umbra de ceruri

şi loşunii
fremdînd fără somn
şi al semnilor noi !
Aleluia !

MIGUEL

ANGEL ASTURIAS

Guatemala

Stindardele României

Orîunde poştile duc prin România
de-un farmec sfînt amăruşii ale parie
cîci peşte tot se vede cîntarea
unui popor îndrăgostit de viaţă.

Şi-acolo unde-si cocce soarelui plia,
şi-n fabrici unde focul veşnic arde,
a fost să-mi lasă-n casa poeziei
sub falnicile vînturi stindardele.

Sînt ale vînturilor împănate
în întregime, nu pe jumătate !
Sînt ale modelor, de cari mîncate
ce tuturor, nu cîntarea, sînt dase !

Şi fetele sînt şi ale mele
stindardele, cao vînturi meo e-n ale !

PAK TCHON-IER

R. P. D. Coreeană

Locul pitoresc Sinaia

O, cum mă simteam bătaia
înmîi în piept, prieteni,
cînd a fost să văd, sub cetini,
locul pitoresc Sinaia !

Cu priviri ca-n via pierdute
stam sub cerul dimineţii
sus, pe cînta frumuseţii
„la 1400”

Şi vedeam cum îngrate
ies din văi fermecătoare
mîndre turle de palate
cu luciri de jad şi soare.

Ştiu că-alte lumi huzurul
apăsa cînta poporului.
Azi la fel a-ici azurul
însă-i altul domniurul.

Pinea dulce-a aşteptei
a-mpărţii cu el la mîsă
într-un ceas al bucuriei
în a libertăţii casă.

Şi-a fost dat să se-nţinească
înfrînte-ntro-a strînsoare
mîna lui muncitorească
şi a meo tat muncitoare

O, cît timp va fi vîpăia
înmîi s-a part sub aştri,
vai să-ţi, în munţi albaştri
locul pitoresc Sinaia !

În româneşte de
Raluca Tulbure şi Victor Tulbure

PABLO NERUDA

Chile

Acum cîntă Dunărea

Merg dintr-o parte
spre gurile joase-ale Dunării,
oeru-albastru zgîlţile
veştele, vînto,
Aerul curătă
adîncul soloanelor,
prin ferestre pătrunde
a odiere de steaguri populare.

Întîlnind în coasta cea, România,
din simţoada taă adăptare,
podorul tău, a-ia
en all cap, o-ia och,
a noău gură care cîntă -

Şi nu doar un neam de păstori
stăruie grîbi pe pămînt
ci o simţoară
construcţie-n marş.

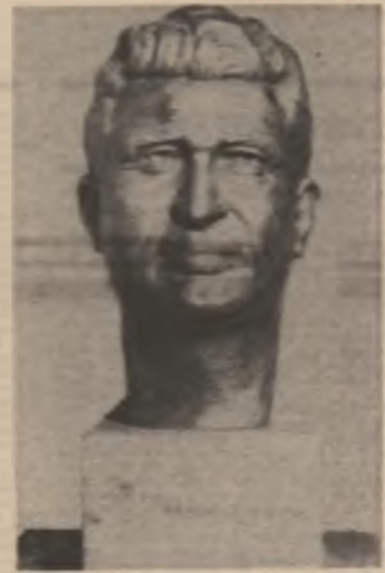
În româneşte de
Omar Lara

ARISTEA VASSILIADOU

Grecia

Bucureşti

Întîia primire
Caopa de jurîmprejur, capaci de pretutîndeni
Şi străluc şi casele şi cerul verde

Bust al țevorășului Nicolae Ceaușescu realizat
de sculptorul turc Osman Mokunolu

Cîntările veche și monumentale
încălcate de laboie și vînturi

Și apoi zîmbetul prietenilor
Scîncea de mîsă
Scîncele, muziciale
Uzinele care bat ritmul pe melodia creației

Înfrînt, inimă meo
S-a agătat în creația mea ploap
din București

Și a rămas acolo
Așa cum rămîna soareea pe cer în aşrînt.

Înfrînt de a-l trage orizontul.

În româneşte de
Doina Anton și Dan Verona

STANISLAV PAGACZEWSKI

Polonia

Sighișoara

Litania unor străvechi portali
a-ngerin vîntul. Împietit pe-a grîndă,
un porumbel în ape se aglîndă.

Veni și vremea viei de pe dealuri,
Cu frîul merge la oraș cîmpio.

Pe igheab răcarea uliței vibrează
și ca un crab al piciei se așează
pe-acoperșurii rașii vîjiole.

Un riu de sunete în subterane,
întunecimi se scurg prin vechi tavane,
ior mîna de mi-a știu de zid proptită,
sub ea simt veacurile cum tresăltă

Și fiecare piatră este caldă
și ca o inimă de om palpita.

RUDOLF ROZNIATOWSKI

Polonia

Lui Vasile Alecsandri, prințul cîntecului românesc

Cînd ți-ascultă frații graiul
plin de har al dulcui strune,
parcă-n inimă simt plaiul
fremdînd de griie bune.

Căci al verbului tău tunet,
în auzul tuturor
este noul vieții sunet
ce vestește curora.

Ca de-un murmur de izvare
ori de-un țâșnit ca-l dă ramul,
estfel, la o ta cîntare
întremat se-naltă neamul.

Stihurile-ți măiestrite
pentru suflete sînt leacuri
și îndemnuri spre-sonte
drumuri care duc în veacuri.

Ele de pe chip alungă
vălul negru al tristetii
și pot beznă s-a străpungă
cu săgeata dimineții.

Se mindresc românii-n ceasul
fencitei lor renașter
că puterea le-a dat glasul
tău să-nvingă anii mășteri.

Sus ! Ți-așteaptă lumea, barde,
minunatele cuvinte !
Doina care-n gîndu-și arde
toarn-o-n pieptul lor fierbinte.

Și va fi cu seva vieții
să hrănească generații
și sub nimbul libertății
pururi să trăiască frații.

1982.

BUGUSLAW LESKIEWICZ

Polonia

Tirgu-Jiu

O, Tirgu-Jiu, oraș ca o grădînă,
cu vite veșni îmbrățișînd terase
și-nvalute-a nimeni lumină
căsute albe și femei frumoase !

Stau mîncînd zărul cu crește-nzăpezite,
de-asupra lor dau norii să se-nfrunte
și soare meo se-ascund prin văi cărunte,
ca turme de micare rătăcite.

O, Tirgu-Jiu, astăzi tîne, cu povară
caboară toamna în căruțe grele
ducînd prăbege glîndurile mele,
pe ulițe ca niște nagi de seară !

„Și sloni fremdă și pleacă iară
și vin de cur curge din ulițe.

1939

În româneşte de
Victor Tulbure

IANNIS RITSOS

Grecia

București

Bucureștii e un oraș fără margini,
ca dragostea,
Înțelele sfesnice albe ale castanelor rînduți
îngă drumul

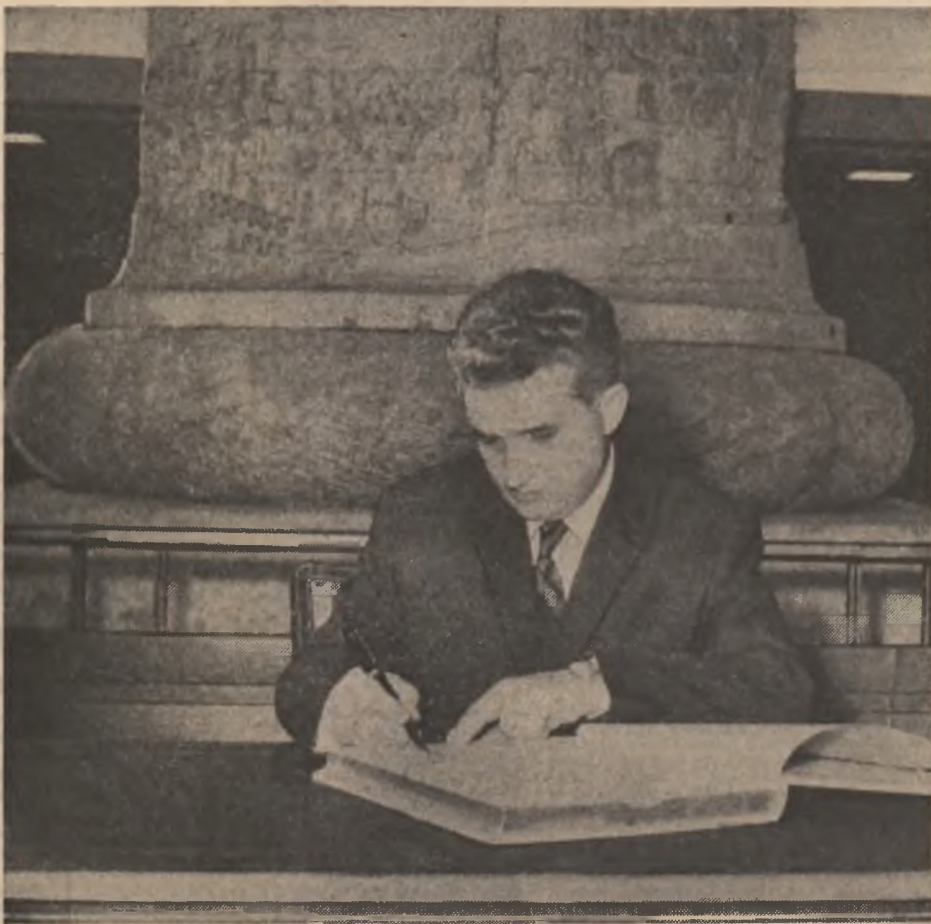
Și neaua imaculată a saloanelor săi
Își luminează orbitor dimineții ;
Și arde Bucureștii în amiază
încendat de tandrăfiri.

Bucureștii nu are margini, ca dragostea.

În fiecare seară orașul plutește pe lacuri
albastre,
Lin, ca o flodă verde a rednăciei,
Și tremura-n miezul de noapte.

Ca a dragostei-n glăria sărutărilor sale
Și arcușurile figănești se aprac pe gură
vării,
Ca degete ale tăcerii pe bazele sărutate.

Ca tăcerea profundă a noastră
Așa-i de adînc Bucureștii.
Ci liniștea gravă nu-i place,
De aceea cîntă mereu
Aici oamenii vorbesc cu glas tare pe sub
paci

UMANISM ȘI VALOARE

Într-o lume dominată de multitudine
aspre contradictorii, de procese ample
și complicate, România și-a afirmat,
în ultimii 15 ani, un punct de vedere
original, rod al analizei profunde și științifice,
al clarviziunii gândirii prezidențiale
(ărlă). În vîrșul Nicolae Ceaușescu, Nu-
merasele probleme cărora România le-a gpus
a rezolvare care să (înă seama de va-
loarea om, multiplele contacte politice și
diplomatice în care s-au afirmat și realizat
principiile politicii noastre interne și externe au
făcut cunoscută lumii cu un popor ce face din
umanism un program real și constant. Ampla
deschidere a României bazată pe ideea că „în
epoca noastră toate popoarele joacă un rol im-
portant în transformările revoluționare care au
loc în lume”, după cum arăta învîrșul Nicolae
Ceaușescu, a însemnat punctul de plecare în ne-
cesitatea revizuirii de întreaga lume de a cu-
noaște, de a înțelege spiritualitatea românească.
Pentru că o politică umanistă nu putea fi decât
rodul unei gândiri umaniste ce se cerea să iasă
în lăme articulațiile mele.

Și, dacă la început a fost curiozitate, și dacă
la început au fost surprize, ulmii, constant s-au
risicit și exclamațiile de surpriză și femeile,
pentru că reprezentanții nostri culturali își aveau
deja punctele de referință, erau așezați într-o spi-
ritualitate ale cărei valori fiind profund națio-
nale își găseau, firese, locul în universal. Iată
Caragiale face săli pline în Japonia și lor, japo-
nezilor, li se pare că piesele sale au fost inspi-
rate din realități și lor foarte cunoscute ; Blaga,
fradus în arabă, este o revelație pentru cititorii
săi ; Eminescu „este sansa vieții mele”, afirmă
un cercetător și critic literar sovietic, Iurii Ko-
jevnikov ; și tot Eminescu împămîntește în spați-
ul românesc o indiană, Amita Bhoșe, care
dedică întreaga sa existență studiului operei emi-
nesciene ; americanii înclud în antologiile lor
anuale prezența scriitorului din România ; de
curînd aflăm, prin intermediul lui Cheongho
Tomazi, o veste care ne incită și o fotografie
plină de înțelesuri : Nichita Stănescu — printre
marii creatori ai lumii — un posibil laureat al
premiului Nobel. Să mai amintim, desigur, și
sirul de premii Herder, Etna Taormina, nume-
razele premii ale festivalurilor muzicale, dra-
matice, precum și medalii, distincțiile obținute
în alte domenii culturale.

S-a întimplat, spuneam, un fenomen firesc :
au fost descoperite, uneari cu fremezie, zone
pînă acum necunoscute ori cunoscute numai
prin intermediul citarea personalității care eric
de pline de semnificații ar fi pentru cultura unui
popor rîmîn insuficiente în definirea problema-
ticii, a existenței unei spiritualități. Interesul
manifestat față de existența unui popor — care
vine întodeuna cu o experiență specifică — a

celine cu interesul, normal, de altfel, arătat cul-
turii respective. Dar, s-a mai înfrumula căva :
valorile noastre naționale încep să-și afle rost
în cultura universală în primul rînd ca emanții
ale unei culturi istorice, neîntrerupte, de mare
forță, și nu prin afinități la programe este-
tice, la curente sau școli literare. Este cazul lui
Brăncuși sau al lui Tucelescu, al lui Enescu sau
Eminescu, al lui Rebreanu sau Sadoveanu. Or,
pentru acest lucru, numeroși cercetători străini
sînt, realmente, conștienți să cunoască întregul
fond de valori românești (începînd chiar cu
fondul popular), să caute, așadar, rădăcinile uni-
versalității în milenii noastre de existență. O
valoare culturală nouă apărută, spune Eliot, mo-
difică întregul și al valorilor nu numai poste-
rioare, dar și anterioare. Este și cazul valorilor
culturale românești a căror apariție în circuitul
mondial au obligat mulți istorici, teoreticieni sau
critici literari să-și revadă opiniile, să rescrie ca-
pitole sau chiar cărți spre a privi altfel un fe-
nomen pe care pînă atunci îl credeau de-
finitiv clasat. Sau, după ce au cunoscut clasicii
și au avut revelația unor valori incontestabile,
au început să fie preocupati și de fenomenul
contemporan. Astfel se poate interpreta ceea ce
am văzut în urmă cu etiva timp în ziarle polone-
ze, dau un exemplu, care, acordînd spațiu
poeziei românești, așează în grupaje alături de
Eminescu, Arghezi sau Blaga și poezi contemporani,
unii dintre ei foarte tineri. De aici și
necesitatea reclamării mai întodeuna cînd este
vorba de pătrunderea culturii române în lume,
de a înconjură cu multă atenție o apariție, de a
fi însoțită de un studiu critic care să-l lumineze
existența. De aici, necesitatea unei mai atente
supravegheri a traducerilor (ce se traduc, cum se
traduce) pe piața externă pentru că o carte
își are un destin pe care de multe ori și-l
poate croi singură decît cu mare greutate (și nu
e firese să ne ridicăm singuri obstacolele artifice-
le în calea receptării).

Possibilitatea includerii în circuitul public mon-
dial este astăzi asigurată prin relațiile ne care
țara noastră le întrefine în domeniul exportului
de carte cu peste 80 de firme străine, producția
națională fiind publicată în mai mult de 50 de
țări ale lumii. Avem, cum, avem ce oferi litera-
turii universale. Un prestigiu se obține și se
consolidează în timp. Ultimei 15 ani au fost ani
decisivi pentru literatura, pentru cultura noastră,
mai care au avut fericită corespondență între
descătușarea energiilor creatoare, sporul de me-
dităție și analiză, apăsarea spre o problematice
de interes major și prestigiu crescînd al Româ-
niei pe plan internațional. Cultura românească
trebuia să fie, și este, la înălțimea acestui pres-
tigiului.

Constantin Stan

Și risul lor e sincer și sonor.
Ei nu-și ascund nimica :
Nu poate fi ascunsă dragostea, e zîmbetul
ce trece din gură-n gură

Și cînd se poate oferi, înfloarește.
Bucureștii e nesfîrșit ca și fraternitatea.
Acolo unde-i dragoste multă, singurătatea
nu-ncape

Un zîmbet răsare printre nucii sălbatice
Un zîmbet spăvînd în însăși a sa strălucire.

Prin apele nopții am văzut turnul Scînteii
profilat pe cer :

Privindu-și umbra mare din adîncuri,
Își măsura parcă-nălțimea.
Așa-i întodeuna : înălțimea numai
cu cîncimea se măsoară,

Precum fructul cel mai dulce se cocce
în pamul
Cu cele mai adînci rădăcini,
Precum steaua cea mare își hrănește
rădăcina

adînc din pămînt și din spirit.
Și aud în cîntecule tale oftatul nostru
Am privit pămîntul tău și-am zărit
Pline de glorie umele amare ale pașilor
din 21.

Te-am văzut rîzînd și-n strălucirea albă
a dinților tăi
Se aglîndeau micile inscripții din temple
elne.

În România un grec nu-i străin niciodată.

Bucureștii e un oraș dulce ca năboetea.
Neîncetat Bucureștii bubuie prietenos
pe neabosit

Cu grele lanțurile muncii ce huruie
pe scripetul solar.
Aici și tăcuții privesc în lumina
de iubire,

lor inima meo de grec își desfoaie
trandafirul
Zîmbind alături pe ramura unei doine.
Bucureștii e ca un pom înflorit

Ce-și vesează roadele pline de mîine.
Lîngă chioșcurile sărbătorilor populare,
unde ca un rubin topit

Se vîrșă sucul dulce de ciresă,
Văzut-am cărțile rînduindu-se ca niște
ferestre orizontale.

Gata să se deschidă în lumina lumii
Gata să se deschidă pe sufletul neînfrînt
al României.

— Da, acolo unde se deschide cartea,
fuge întunericul.
Bucureștii e un oraș larg ca sărăcetea.
Drumurile sale drepte și largi se avîntă
spre viitor

Slăvite de cărucioarele de copii,
Slăvite de steaguri și flori.

Bucureștii înflorit în noapte de mai
Filii ca un alb steag al păcii-n Balcani.

În româneşte de
Marin Sorescu și Andreas Rados

Luceafărul

Revistă editată de
UNIUNEA SCRITORILOR
din REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Redactor șef :
Nicolae Dan Frunteletă,
Mihai Ungheanu (redactor șef
adjunct), Teodor Balș (secretar
responsabil de redacție)

REDAȚIA : București, Piața Scintei Nr. 1, tel. 12 32 89
ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei Nr. 115, tel. 50 74 86
ABONAMENTELE :
3 luni — 13 lei ; 6 luni — 26 lei ; 1 an — 52 lei
Tiparul executat la :
COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA SCINTEII”
Paginător Dobre Marlan